

Parlamentul României

Camera Deputaților

Grupul Parlamentar al Partidului Național Liberal

telefon: (021) 414 10 70
email: pnl@cdep.ro

fax: (021) 414 10 72

Către Biroul permanent al Camerei Deputaților,
Către Biroul permanent al Senatului

Prin prezenta, în temeiul art. 150, alin. (1) din Constituția României, republicată, și al art. 92 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu completările ulterioare, vă înaintăm spre dezbatere și adoptare *Propunerea legislativă de revizuire a Constituției României*,

însoțită de expunerea de motive.

În temeiul art. 115, alin.(1) din Regulamentul Camerei Deputaților, vă solicităm aplicarea procedurii de urgență pentru dezbaterea și adoptarea propunerii noastre legislative.

Liderul Grupului Parlamentar PNL   Viceliderul Grupului Parlamentar USR

Camera Deputaților

Camera Deputaților

Raluca TURCAN

Ilie Dan BARNA

Expunerea de motive

privind Propunerea legislativă de revizuire a Constituției României

Propunerea legislativă de revizuire a Constituției are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art.73 alin.(3) lit.(i) și a art.115 alin.(6) din Constituția României.

Scopul urmărit de inițiatori este punerea în aplicare a rezultatului Referendumului pe probleme de interes național convocat de Președintele României, dl. Klaus Iohannis și desfășurat la data de 26 mai 2019. Referendumul a fost validat, în consecință Parlamentul României are obligația, conform jurisprudenței constituționale, de a discuta și a decide cu privire la temele referendumului, validate de poporul român prin scrutinul referendar amintit mai sus.

Temele de interes național validate prin referendum cu incidență asupra dispozițiilor constituționale sunt următoarele:

1. interzicerea amnistiei și a grațierii pentru fapte de corupție;
2. interzicerea adoptării ordonanțelor de urgență în domeniul infracțiunilor, pedepselor și al organizării judiciare;

Corelativ, se impune includerea în propunerea legislativă de revizuire a reglementării referitoare la interzicerea dreptului de a fi ales în cazul persoanelor care sunt condamnate definitiv la o pedeapsă privativă de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, textul normativ propus fiind o preluare a inițiativei cetățenești avizată de Curtea Constituțională și aflată în procedură parlamentară pentru dezbatere și adoptare. Preluarea acesteia în prezenta inițiativă de revizuire permite parcurgerea unui proces legislativ unitar și organizarea unui singur referendum de aprobare a revizuirii Constituției.

3. extinderea dreptului de a sesiza neconstituționalitatea ordonanțelor de urgență și de către Președintele României, de către Înalta Curte de Casație și Justiție sau de către 50 de deputați ori 25 de senatori.

Cele două teme de interes național se transpun în norme constituționale prin modificarea și completarea dispozițiilor art.37, a dispozițiilor art.38, a dispozițiilor art.73 alin.(3) lit.i), a dispozițiilor art.74 alin.(2) și alin.(3), a dispozițiilor art.94 lit.d), a dispozițiilor art.115 alin.(6) și a dispozițiilor art.146 lit.a) și lit.d) din Constituția României.

Textele vizate de modificare și completare sunt următoarele:

Art.37:

„(1) Au dreptul de a fi aleși cetățenii cu drept de vot care îndeplinesc condițiile prevăzute în articolul 16 alineatul (3), dacă nu le este interzisă asocierea în partide politice, potrivit articolului 40 alineatul (3) .

(2) Candidații trebuie să fi împlinit, până în ziua alegerilor inclusiv, vârsta de cel puțin 23 de ani pentru a fi aleși în Camera Deputaților sau în organele administrației publice locale, vârsta de cel puțin 33 de ani pentru a fi aleși în Senat și vârsta de cel puțin 35 de ani pentru a fi aleși în funcția de Președinte al României.”

Art.38:

„În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii români au dreptul de a alege și de a fi aleși în Parlamentul European.”

Art.73:

„(3) Prin lege organică se reglementează:

[...]

i) acordarea amnistiei sau a grației colective; ”

Art.74 alin.(2) și alin.(3):

[...]

„(2) Nu pot face obiectul inițiativei legislative a cetățenilor problemele fiscale, cele cu caracter internațional, amnistia și grațierea.

(3) Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte, ca primă Cameră sesizată.”

Art.94 lit.d).

„Președintele României îndeplinește și următoarele atribuții:

[...]

d) acordă grațierea individuală.”

Art.115 alin.(6):

„Ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție,

drepturile electorale și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică.”

Art.146, lit.a) și lit.d):

„a) se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori, precum și, din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;”

[...]

„d) hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului.”

În concret, propunem revizuirea dispozițiilor art.37 și ale art.38 din Constituția României în scopul consacrării constituționale a principiului integrității în funcția publică, unul dintre fundamentele care au determinat convocarea referendumului consultativ de către Președintele României. Susținem necesitatea ca în funcțiile publice să nu poată fi alese persoane care au fost condamnate penal la o pedeapsă privativă de libertate. Instituirea interdicției de a fi ales se referă la funcțiile din administrația publică locală, la funcția de deputat sau de senator, de membru al Parlamentului European sau de Președinte al României. În realizarea scopului propunem modificarea și completarea dispozițiilor art. 37 și ale art. 38 din Constituție, după cum urmează:

Art.37

[...]

(3) Nu pot fi aleși în organele administrației publice locale, în Camera Deputaților, în Senat și în funcția de Președinte al României cetățenii condamnați definitiv la pedepse privative de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, până la intervenirea unei situații care înlătură consecințele condamnării”.

Art.38

„În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii români au dreptul de a alege și de a fi aleși în Parlamentul European. *Nu pot fi*

aleși în Parlamentul European cetățenii condamnați definitiv la pedepse privative de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, până la intervenirea unei situații care înlătură consecințele condamnării.

De asemenea propunerea legislativă de revizuire a Constituției are ca scop modificarea și completarea art.74 alin.(2) și (3) coroborat cu completarea art.73 alin.(3) lit.i) deoarece textele constituționale, în actuala formulare, permit inițiativa parlamentară și guvernamentală urmată de adoptarea de legi organice în domeniul de reglementare al amnistiei și grațierii colective, indiferent de conținutul infracțiunii pentru care se aplică aceste instituții.

În condițiile în care faptele de corupție constituie o amenințare la adresa statului de drept prin faptul că perturbă buna funcționare a instituțiilor publice, afectează valori fundamentale cum ar fi cinstea și onestitatea în îndeplinirea funcției publice iar poporul român și-a exprimat voința suverană pentru interzicerea soluțiilor legislative în privința amnistiei și a grațierii în cazul faptelor de corupție considerăm necesară modificarea și completarea art 74 alin.(2) și alin.(3) în sensul limitării dreptului la inițiativă legislativă a deputaților sau a senatorilor ori a Guvernului României cu privire la instituțiile amnistiei și grațierii pentru fapte de corupție, în completarea interdicției absolute instituite în cazul inițiativei legislative a cetățenilor, corelativ cu completarea art.73 alin.(3) lit. (i) în sensul că amnistia și grațierea colectivă nu pot avea ca obiect faptele de corupție, cu următorul conținut:

Art.73 alin.(3)

„Prin lege organică se reglementează:

[...]

i) acordarea amnistiei sau a grațierii colective. *Acordarea amnistiei sau a grațierii colective pentru fapte de corupție este interzisă.*”

și

Art.74

[...]

„2) Nu pot face obiectul inițiativei legislative a cetățenilor problemele fiscale, cele cu caracter internațional, amnistia și grațierea. *Nu pot face obiectul inițiativei legislative a deputaților sau a senatorilor amnistia și grațierea colectivă, cu privire la faptele de corupție.*

(3) Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte, ca primă Cameră sesizată *Nu pot face obiectul inițiativei legislative a Guvernului amnistia și grațierea colectivă, cu privire la faptele de corupție.*"

În consonanță cu rezultatul referendumului propunem excluderea procedurii de grațiere individuală pentru fapte de corupție, prin completarea literei d) a art.94 din Constituție:

Art.94

Președintele României îndeplinește și următoarele atribuții:

[...]

d) acordă grațierea individuală. *Acordarea grațierii individuale pentru fapte de corupție este interzisă.*"

De asemenea propunem modificarea și completarea art.115 alin.(6) ca soluție legislativă prin care regiferăm tema de interes național, validată prin referendum, privind interzicerea adoptării de ordonanțe de urgență în domeniul infracțiunilor, pedepselor și al organizării judiciare.

Prin soluția legislativă aleasă de noi, inițiatorii, propunem, ca eveniment legislativ, modificarea și completarea art.115 alin.(6) din Constituție.

Prin revizuire, art.115 alin.(6) din Constituția României va avea următorul cuprins:

Art.115 alin.(6)

„Ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, în domeniul legilor organice având obiectul de reglementare prevăzut de articolul 73 alin.(3) lit. h), i) și l), nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, drepturile electorale și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică”.

În aplicarea tezei a II a din întrebarea nr.2 validată prin Referendumul din 26 mai 2019, referitoare la extinderea dreptului de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate asupra ordonanțelor Guvernului, propunem modificarea și completarea

art.146 lit.a) și lit.d) din Constituția României, prin introducerea unei noi litere, a¹) și eliminarea din conținutul normativ al literei d) din art 146, a atribuției de ridicare pe cale directă a excepției de neconstituționalitate de către Avocatul Poporului deoarece a fost transpusă această atribuție în nou introdusa literă a¹) evitând astfel un paralelism legislativ. Prin completare și modificare, textul constituțional va avea următorul cuprins:

„Curtea Constituțională are următoarele atribuții:
[..]

a¹) *se pronunță asupra constituționalității ordonanțelor, la sesizarea Președintelui României, a 50 de deputați sau 25 de senatori, a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau a Avocatului Poporului.*

[..]

d) *hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial.*

Inițiativa legislativă de revizuire constituie o aplicare a temelor validate prin referendumul desfășurat la data de 26 mai 2019, prin urmare a parcurs faza consultării publice.

Conținutul inițiativei de revizuire a Constituției nu implică cheltuieli bugetare, dispozițiile art.138 alin.(5) din Constituție nefiind incidente în prezenta procedura legislativă.

Inițiatori,

Liderul Grupului Parlamentar PNL

Camera Deputaților

Raluca TURCAN

Viceliderul Grupului Parlamentar USR

Camera Deputaților

Ilie Dan BARNĂ

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

de revizuire a Constituției României

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. I. – Constituția României, revizuită prin Legea nr. 429/2003, aprobată prin referendumul național organizat în zilele de 18-19 octombrie 2003 și republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003, se modifică și se completează astfel:

1. După alineatul (2) al articolului 37, se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„Dreptul de a fi ales

ARTICOLUL 37

(3) Nu pot fi aleși în organele administrației publice locale, în Camera Deputaților, în Senat și în funcția de Președinte al României cetățenii condamnați definitiv la pedepse privative de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, până la intervenirea unei situații care înlătură consecințele condamnării.”

2. Articolul 38, se modifică și se completează, după cum urmează:

„Dreptul de a fi ales în Parlamentul European

ARTICOLUL 38

În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii români au dreptul de a alege

și de a fi aleși în Parlamentul European. **Nu pot fi aleși în Parlamentul European cetățenii condamnați definitiv la pedepse privative de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, până la intervenirea unei situații care înlătură consecințele condamnării.**

3. La alineatul (3) al articolului 73, litera i) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Categorii de legi

ARTICOLUL 73

(3) Prin lege organică se reglementează:

[...]

i) acordarea amnistiei sau a grațierii colective. **Acordarea amnistiei și a grațierii colective pentru fapte de corupție este interzisă.**

4. Alineatul (2) și alineatul (3) ale articolului 74 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Inițiativa legislativă

ARTICOLUL 74

[...]

2) Nu pot face obiectul inițiativei legislative a cetățenilor problemele fiscale, cele cu caracter internațional, amnistia și grațierea. **Nu pot face obiectul inițiativei legislative a deputaților sau a senatorilor amnistia și grațierea colectivă, cu privire la faptele de corupție.**

(3) Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte, ca primă Cameră sesizată. **Nu pot face obiectul inițiativei legislative a Guvernului amnistia și grațierea colectivă, cu privire la faptele de corupție.**

5. Litera d) a articolului 94 se completează și va avea următorul cuprins:

„Alte atribuții

ARTICOLUL 94

Președintele României îndeplinește și următoarele atribuții:
[...]

d) acordă grațierea individuală. **Acordarea grațierii individuale pentru fapte de corupție este interzisă.**

6. Alineatul (6) al articolului 115 se modifică și se completează, și va avea următorul cuprins:

„Delegarea legislativă

ARTICOLUL 115

[...]

(6) Ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, **în domeniul legilor organice având obiectul de reglementare prevăzut de articolul 73 alin.(3) lit. h), i) și l)**, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, drepturile electorale și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică”

7. La articolul 146, după litera a) se introduce o nouă literă, lit. a¹) cu următorul cuprins, iar litera d) din cuprinsul art.146 se modifică, după cum urmează:

„Atribuții

ARTICOLUL 146

Curtea Constituțională are următoarele atribuții:
[..]

a¹) se pronunță asupra constituționalității ordonanțelor, la sesizarea Președintelui României, a 50 de deputați sau 25 de senatori, a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau a Avocatului Poporului.”

[..]

d) hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și

**ordonanțele, ridicate în fața instanțelor
judecătorești sau de arbitraj comercial.**

Art. II. – Revizuirea Constituției se supune aprobării prin referendum, organizat potrivit dispozițiilor art. 151 alin. (3) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților

Ion Marcel CIOLACU

Președintele Senatului

Călin Popescu TĂRICEANU

STIRIPEȘURI